

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

PRZEGLĄD.

Monarchya austriacka. — Ameryka. — Anglia. — Francya. — Holandya. — Włochy. — Niemce. — Turcya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe.

MONARCHYA AUSTRIACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 19. kwietnia. Do c. k. krajowej głównej kasy wpłynęły następujące dalsze składki na budowę kościoła w Więdniiu: Jego Excel. naprzewielebniejszy JX. Arcybiskup Jaciński 480 złr. kr. Łukasz Baraniecki złożył 500 —

Od przewielebnej Jacińskiej kapituły katedralnej we Lwowie: JJXX. Andrzej Ostrawski infułat proboszcz katedralny, Franciszek Ksawery Thoma infułat dziekan katedralny, Kajetan Żmigrodzki infułat opat Żółkiewski i kustosz katedralny, Antoni Lisiecki scholastyk katedralny; następnie JJXX. kanonicy: Dymitr Gojdan, Antoni Manasterski, Juliusz Gałdecki, Adam Jasiński i Maciej Hirschler, złożyli każdy po 20 złr., w ogóle 180 —

Od członków akademickiego senatu i fakultetów, następnie od urzędników biblioteki przy c. k. uniwersytecie we Lwowie, a mianowicie złożyli: Rektor uniwersytetu kustosz katedralny Kajetan Żmigrodzki 10 złr., panowie profesorowie: Dr. Onufry Krynicki 10 złr., Dr. Jan Ew. Kucharski 10 złr., pan Antoni Juczyński docent prywatny 5 złr., panowie profesorowie suplący: Ludwik Malinowski 5 złr., Dr. Franciszek Peltz 2 złr., Antoni Waśniewski 2 złr., Jakób Ciepanowski 5 złr., Antoni Czajkowski 5 złr., panowie c. k. profesorowie: Dr. Franciszek Kottler 10 złr., Dr. Edward Herbst 10 złr., Dr. Jan Pazdiera 10 złr., Dr. Andrzej Fangor 10 złr., Dr. Jan Scholz 10 złr., Dr. Albin Hammer 10 złr., Siard Steiner 2 złr., Dr. Antoni Wacholz 5 złr., Dr. Ignacy Lemoch 2 złr., Dr. Mikołaj Lipiński 2 złr., Dr. Mikołaj Lipiński 2 złr., Jakób Głowacki 1 złr., Hiacynt Łoborzewski 4 złr., Dr. Wilhelm Kergel 2 złr., Dr. Hermann Maxymilian Schmidt 2 złr., Franciszek Pless 2 złr., Jan Hloch 2 złr., Dr. Lazar Elias Izgel docent prywatny 30 kr., Alojzy Kaiseritz pedel uniwersytetu 1 złr., Dr. Franciszek Stroński c. k. radzca bibliotekarz uniwersytetu 6 złr., Dr. Adalbert Urbański kustosz uniwersytetu 1 złr., Dr. Jakób Kulczycki skryptor uniwersytetu 1 złr., Roman Lay admanuensis 1 złr. — W ogóle 148 30

C. k. sekretarz gubernialny Józef Dostenberg 10 —

Od c. k. naczelnego urzędu dochodów skarbowych we Lwowie złożyli mianowicie pp.: M. Gutter poborca 2 złr., Ernest Schuster kontrolor 2 złr., Karol Ambros zarządca magazynu 1 złr., Maciej Krzyżanowski 1 złr., panowie oficyałowie St. Doliński 1 złr. i Jan Fohllauer 1 złr.; w ogóle 8 —

Z ekonomatu c. k. galic. dyrekcji krajowych finansów złożyli mianowicie pp.: Regele zarządca 1 złr., Szymon Srokowski kontrolor 1 złr., pp. oficyałowie: Jan Buschak 1 złr. i Alojzy Kienzler 1 złr., dyurnista Kornel Michalski 20 kr., Franciszek Krimmer 20 kr. — W ogóle 4 40

Suma 851 10

Doliczywszy do tego ogłoszone już składki w kwocie 5575 52

Wynosi ogółowa suma 6427 2

Sprawy krajowe.

(Przyznanie szlachectwa. — Mianowania.)

Więdn, 16. kwietnia. Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższym podpisany dyplomem trzem braciom Ferdynandowi Henrykowi, Rudolfowi Maksymilianowi i Fortunatowi Ludwikowi Onyszkiewiczom potwierdzić najtąskawiej dawne polskie szlachectwo, które jest równe rycerskiemu stanowi Austriackiego C sarstwa.

— Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższem postanowieniem z dnia 14. kwietnia b. r. ministeryalnego sekretarza w ministeryum spraw wewnętrznych, Jana barona Metzburg i galicyjskiego obwodowego komisarza, Klaudyusza Jasińskiego, mianować najtąskawiej radzcami namiestnictwa przy Serbsko-Banackiem namiestnictwie.

(Stątek prawa w obec partyi anarchicznej.)

Liberalne i radykalne dzienniki zagraniczne starają się bez ustanku wystawiać wszelkie usiłowania Austrii wymierzone przeciw machinacyom partyi rewolucyjnej, jako skutki dziecinnej bojaźni. — Jestto znana zużyta taktyka zaprzeczać wszystko, cokolwiek ją kompromituje, jeżeli się tylko poniekąd da zaprzeczyć, a ile możności zmniejszać wagę niezaprzeczonych faktów, których wina jawnie na nią spada; jestto nieustanna waryanta osławionej maxymy: „nega quod fecisti.“

Nieomieszkalimy przy żadnej sposobności zwracać uwagę na to, że wszelka czynność fakeyi anarchicznej jest solidarną, obejmującą całą Europę, że tylko zmienia swoje punkta strategiczne, ale zawsze dąży do wywrócenia uswięconych dawnych porządków ludzkiego społeczeństwa w ogóle. Liczne fakta stwierdzają to zdanie nasze. W tym względzie oczekujemy z niejaką ciekawością rezultatów toczącego się obecnie w Berlinie procesu w sprawie odkrytego tam spisku, będzie można znowu głębiej wglądać w sieć, którą propaganda omotać usiłuje wszystkie kraje i ludy.

Dopiero niedawno spowodowanem się widziało król. pruskie ministeryum spraw wewnętrznych, wydać reskrypt do wszystkich naczelnych prezydentów, w którym podaje do ich wiadomości urzędowej, że istnieje uzasadnione podejrzenie, iż niektóre indywidua w Londynie używają paszportów, wydanych dla innych osób, i to się dzieje mianowicie z paszportami wydawanymi przez rezydujących w Londynie konsulów belgijskich i francuskich.

Rząd król. saski widział się spowodowanym wydać dnia 11. b. m. rozporządzenie względem tajnych szczególnie na rewolucyjne cele przeznaczonych zapasów broni i zapewnił oszajmicielom, jeżeli się ich doniesienia sprawdzą, obok zachowania tajemnicy nazwiska, wynagrodzenie pieniężne w kwocie pięciuset talarów. — Urzędowy dziennik drezdeński wyraża się o tem w sposób następujący: Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 11. b. m. względem zapasów broni i amunicji u osób prywatnych, wydane zostało, jak się dowiadujemy, głównie z tej przyczyny, że się niedawno powiodło czujnym władzom w Berlinie i Rostocku znaleźć znaczne utajone zapasy broni i amunicji; błędem jest przeto domniemywanie, jakoby rzeczne rozporządzenie dlatego było wydane, iż się okazać miało z indagacji przedsięwziętych w tej sprawie w Berlinie i Rostocku, że także i w tym kraju partya rewolucyjna podobne zapasy ukrywa. Dotychczas bowiem nie pokazały się jeszcze podobne poszlaki. Ale ponieważ się zdradzieckie związki i usiłowania rewolucyjnej propagandy a szczególnie istniejącego w Londynie komitetu rozciągają prawie na wszystkie kraje kontynentu, uznał przeto rząd za rzecz stosowną poczynić zawczasu należyte kroki, ażeby z jednej strony uwiadomić władze o miejscach, w których się znajdują znaczniejsze zapasy broni i amunicji, z drugiej zaś strony, ażeby przez wyznaczenie nagrody zachęcić tych, którzy powziawszy wiadomość o ukrytych w jakim miejscu podobnych zapasach przeznaczonych na rewolucyjne lub inne niepozwolone cele, o tem donoszą zwierzchności. Policya zaś działając zawsze z należytą przezornością zapobieży przygotowaniu albo przynajmniej spełnianiu zbrodni.

Podobne symptomy, tak zgadzające się postrzeżenia i tak równe względy są zaiste zdolne usprawiedliwić nieustanną czujność wszystkich rządów przejętych ważnością swego powołania i uzasadnić ewentualną surowość obrażonego prawa. (L. k. a.)

(Wiadomości potoczne z Więdnia.)

Więdn, 12. kwietnia. W miesiącu lutym roku b. wydało c. k. ministeryum handlu 32 nowych przywilejów swobody; prócz tego przedłużono dawniejszych 7, 5 przywilejów przeniesiono na innych posiadaczy, a 7 wymazano jako zgasyłych.

— Według nowej organizacyi liczy departament dróg i mostów sekcji budowniczej ministerstwa handlu następujących urzędników: 1 naczelnego inspektora, 8 inspektorów, 8 naczelnich inżynierów, 9 inżynierów I. klasy i 9 inżynierów II. klasy, 10 asystentów inżynierskich I., a 16 asystentów inżynierskich II. klasy; nakoniec 10 elewów budowniczych. Departament budowania gmachu, sekcji budowniczej składa się z 1 naczelnego inspektora, 1 inspektora, 6 naczelnich inżynierów, 4 inżynierów I. klasy, 4 inżynierów II. klasy, 6 inżynierskich asystentów I. klasy, 8 inżynierskich asystentów II. klasy i 6 elewów budowniczych.

— Najwyższy trybunał postanowił za normę, że w przepisach karnego kodexu o zarazie na bydło należy rozumieć tylko te zwierzęta domowe, których mięso za pokarm służy.

— C. rosyjski poseł, pan baron Mayendorf przybędzie tu wkońcu tego miesiąca z swej podróży do Petersburga.

— W paragrafie 3. przepisu dla asenterowania austriackich poddanych do c. k. wojska, postanowiono, że austriackich obywateli do wojska z Multan i Wołoszczyzny, z Serbii, Bośni i Hercegowiny i Albanii nie do Konstantynopola, lecz wprost do najbliższej w austriackim państwie komisji asenterunkowej odstawiać należy. Rozporządzenie to rozciągnięto teraz także na znajdujących się w bułgarskich placach naddunajskich austriackich poddanych. Odstawienie nastąpi wprost ze strony c. k. konsulatów.

— Temi dniami zgromadzą się znowu biskupi w Wiedniu dla naradzania się w sprawach potocznych kwestyi.

— Dnia 15. kwietnia odbędzie się według postanowień ugody między austriacką administracją państwa i krakowsko-górno-Szląskiem towarzystwem kolei żelaznej trzecie losowanie obligacyi, wydanych na pierwiastkowe akcje krakowsko-górno-szląskiej kolei żelaznej, a potem czwarte losowanie akcyi prioritatis tejże kolei.

— Przez mianowanie pana barona Bruck internuncyuszem w Konstantynopolu nastąpi także inny skład austriackiego konsulatu w Turcyi. Jak donosi „*Cop. Zeitungscorr.*“, ma pan Bruck w tym względzie obszerne pełnomocnictwo.

— Patriarcha Wenecyi, Jego Eminencya Pietro Aurelio Mutti przybędzie tu za kilka dni i będzie mieć udział w konferencyach biskupich.

— Członkiem przy tutejszej król. hiszpańskiej ambasadzie jest mianowany młody książę Alby, szwagier teraźniejszej Cesarzowej Francyi.

— Do dalszych obrad nad nową ustawą o małżeństwie przystąpią jeszcze w tym tygodniu. Obradujący komitet składa się jak wiadomo, z księcia Arcybiskupa Rauscher, radcy państwa Salvotti, radcy stanu Pilgram i hrabi Wolkenstein. Projekt wzięty za sadę obrad jest pióra JMC. księcia Arcybiskupa Rauscher.

(Kurs wiedeński z 20. kwietnia.)

Obligacje długu państwa 5% —; $4\frac{1}{2}\%$ 85 $\frac{3}{4}$; 4% —; 4% z r. 1850. —; wylosowane 3% —; $2\frac{1}{2}\%$ —. Losy z r. 1834 218; z r. 1839 147 $\frac{1}{2}$. Wied. miejsko bank. —. Akcje bankowe 1415. Akcje kolei półn. 2460. Głognickiej kolei żelaznej 772 $\frac{1}{2}$. Odenburskie —. Budwejskie 283. Dunajskiej żeglugi parowej 798. Lloyd. —. Galic. l. z. w Wiedniu —.

Ameryka.

(Zaburzenie w St. Jago.)

Hawanna, 22. marca. W St. Jago de Cuba na wschodniej stronie wyspy miały zajść niebezpieczne rozruchy. Cała kompania żołnierzy, obecna przy ukaraniu jednego z swych towarzyszy, zbuntowała się i rozeszła; piętnastu pojmanych szeregowców skazano na śmierć, ale ich nierozstrzelano.

Anglia.

(Stan zdrowia królowy. — Bil szczepienia ospy.)

London, 13. kwietnia. Stan zdrowia J. M. królowej i nowo narodzonego księcia całkiem pomysłny. Wczoraj nie wyszedł bule-

ty, dziś wydano ostatni. Książę Albert odbędzie jako zastępca J. M. królowej dwa przyjęcia poranne w ciągu tego miesiąca.

— Lord *Lyttleton* zaproponował odesłać bil względem rozszerzenia urzędowego szczepienia ospy do osobnego w tej mierze komitetu, i przedłożył odnoszący się pogląd statystyczny. Okazuje się, że w Anglii i Irlandyi umiera na ospę daleko więcej ludzi niż w jakimkolwiek-bądź państwie kontynentalnem, a to w stosunku jak 4 do 1. W Irlandyi umarło w ciągu lat dziesięciu od 1831—1841 do 58,006 osób, między tem 48,826 dzieci niżej pięciu lat. Hrabia *Schaftesbury* doradza zmuszać do szczepienia ospy. Hrabia *Ellenborough* zaleca przedruk bilu ze wszystkimi doń poprawkami, i przeto zachęcić uboższe klasy ludności do zaszczepienia dzieciom ospy. Propozycję przyjęto.

— Wszyscy korespondenci do dzienników londyńskich donoszą jednoznacznie, że papież nie przybędzie w maju do Francyi, i że Dwór francuski uwiadomiono urzędownie o tem postanowieniu ojca św.

— Doznane dnia 2go b. m. trzesienie ziemi na wybrzeżach angielskich i francuskich ograniczyło się tylko na jednej części kanału w rozciągłości około 100 mil; kierunek wstrząśnienia południowo-zachodni.

— Wartość wywiezionych z Anglii przyrządów parowych i innych maszyn wynosiła zeszłego miesiąca 99.932 f. sz. (P. Z.)

(Sprawy w izbach. — Zaniechanie wyprawy amerykańskiej do Japonii.)

London, 12go kwietnia. Na wczorajszym posiedzeniu izby wyższej przedłożył hrabia Roden dwie petycje: względem nadzorowania klasztorów żeńskich i przeciw subwencyi Maynoth. Na wniosek hrabi Aberdeen uchwalono przyjąć bez poprawki adres izby niższej, upraszający Jej Mość królową o mianowanie nowej komisji dla rozpoznania przekupionych wyborów w Canterbury.

— Podług angielskiej korespondencji z Filadelfii zamysła prezydent Pierce zaniechać ekspedycje do Japonu i ku cieśninie Behringa. W Washington niewątpią o prawdziwości tego zamiaru, ale podsuwają mu rozmaite przyczyny. Tak np. utrzymują niektórzy, że trudno zaopatrzyć w załogę okręta przeznaczone do tych ekspedycji dla wysokiego żołądka majtków na okrętach kupieckich. Podług innych zaś miał prezydent wynurzyć obawę, że przy teraźniejszym stanie rzeczy w Europie mogłyby te okręta stać się potrzebnymi na morzu atlantyckim dla ochrony handlu amerykańskiego. (G. Pr.)

Francya.

(Słabość Cesarza. — Aresztacye.)

Paryż, 13. kwietnia. Cesarz i Cesarzowa nie wyjeżdżali zapewne dla słabości zdrowia od kilku już dni na spacer. Wczoraj miały powozy zajechać o pół do czwartej godziny, lecz je znów odwołano. Podróż Cesarza do Bretagne odłożono na później.

— Ostatnie aresztacye w Paryżu zostają jak słychać w styczności z zabraniami korespondencyami zbiegów londyńskich. U jednego krawca znaleziono manifest rewolucyjny. Przytrzymani należą prawie wyłącznie do klasy robotników demokratycznych. (P. Z.)

Rozmaite wiadomości.

Jaka jest właściwa pora obiadowa?

Jest-to kwestya żywotna, i cały też porządek dzienny na niej polega. Niektóre większe miasta niemieckie, jako to: Frankfurt, Lipsk i t. d. wytoczyły ostatnimi czasy rozprawę, czyliby nie wypadało zamykać sklepy, kantory, biura i t. p. w kilka godzin później niż potąd (od 12. do 2 godziny). Dla obcych podróżnych przybywających koleją żelazną właśnie o porze południowej na te stacje, jest to wielką niedogodnością zastać sklepy pozamykane. Lecz to rzecz jeszcze najmniejsza, można bowiem obiadować i o 12tej godzinie, a sklepów nie zamykać. Ze względów jednak dyetetyki potrzebuje człowiek posilać się na dzień dwa razy, o 12tej i 6tej godzinie, i o tym-to przedmiocie rozpisał się szeroko uczony gastrozof Eugeniusz baron *Vaerst*. Pomiędzy innymi podaje następujące wiadomości: W 14tem stuleciu zasiadał król francuski o 8mej godzinie zrana do stołu, a szedł spać z zachodem słońca. Za czasów Filipa Dobrego z Burgundyi trzymano się tej maxymy: „Wstawaj o piątej, jadaj o dziewiątej, wieszczaj o piątej, idź spać o dziewiątej, a będzie się żyło da Bóg długie lata.“ Za czasów Henryka IV. i Ludwika XIV. siadano do obiadu o 11tej godzinie, za Ludwika XV. o 2giej, a zwyczaj ten zachowywał się aż do rewolucyi. Jeszcze przed 50cią laty otwierano stoły u króla Hiszpanii o godzinie 12tej; za Henryka VIII. należało do dobrego tonu w Anglii śniadanie o 7mej a obiad o 10tej godzinie zrana. Za czasów królowej Elzbiety siadano do stołu o 11tej godzinie, a do kolacyi między piątą i szóstą, o którym-to czasie teraz mało gdzie jeszcze obiad. Natomiast w naszych czasach zwykle śniadanie o tej właśnie porze, kiedy klasa średnia zasiada do obiadu, to jest około 12tej godziny w południe. Jeżeli więc zastawiają stół między 11tą i 12tą, i drugi raz między 6tą i 7mą godziną, tedy mniejsza o to, czyli tamto nazywa się śniadaniem lub obiadem,

a to obiadem albo wieszczką, dosyć, że w Anglii jadają o rozmaitej porze. Baron *Vaerst* wspomina, że pewny z jego znajomych był u kanclerza Eldon wieczór o pół do dziewiątej na obiedzie, a przed dziesiątą zaproszony szedł na drugi obiad do króla Jerzego IV. — w Paryżu zaś otrzymał raz zaproszenie na bal z uwagą na końcu: „kolacya o 3ciej godzinie (zrana).“

Według powszechnego zwyczaju siadają do stołu we Francyi o szóstej godzinie; ale szósta w Paryżu jest o pół do siódmej, albo o samej siódmej. Ztąd też poszło, że Francuz wymieniając na kartce godzinę obiadową, dodaje: *Un quart d'heure de grace pour les dames*, albo jeżeli zwłoki być niema, tedy pisze: *l'heure militaire*.

W Indiach wschodnich siadają do obiadu zwykle w pół godziny po zachodzie słońca. W środkowej zaś Europie, a tem samem i u nas, przypada czas obiadowy teraz między 12tą i 2gą, a w wyższych towarzystwach między 3cią i 4tą.

U włościan naszych zachowuje się potąd jeszcze dawny zwyczaj obiadowania między 8mą a 9tą godziną zrana, w południe idzie lekka przekąska, zwykle chleb z serem lub coś podobnego, a wieszczka przypada wkrótce po zachodzie słońca.

Kiedyby zaś była właściwa na obiad pora, rozstrzygnął-to najlepiej ów mędrzec w ten sposób: „Bogaczom wolno kiedy chcą, ubodzy niech jedzą, kiedy mogą.“

Cesarstwo austriackie liczy obecnie (z wyłączeniem Lombardzko-Weneckiego królestwa) w ogóle 17 pocztowych dyrekcji z urzędową siedzibą w Wiedniu, Pradze, Bernie, Lincu, Lwowie, Gradcu, Insbruku, Tryeście, Zara, Zagrabiu, Peszcie, Preszburgu, Odenburgu, Koszycach, Wielkim Waradynie, Temeswarze i Hermansztadzie.

(Potoczne. — Kredyt na przyjęcie Cesarza. — Aresztacye. — Straż morską. — Drobna moneta.)

Paryż, 12. kwietnia. Stolica Bretanii, Nantes, wotowała nieograniczony kredyt na godne przyjęcie Cesarza, który jak wiadomo, jeszcze w tym roku zamysła zwiedzić tamtejsze okolice.

— Ostatnich aresztacyi tutejszych powód był, jak mówią, rozszerzanie pism zakazanych. Liczba przyaresztowanych osób ma być dość znaczna.

— W Bagnols w pobliżu Nimes skonfiskowała policja kilka hel pism rewolucyjnych. Jednego roznosiciela przytrzymało.

— Jak wiadomo nakazał minister marynarki, aby kanału St. Bonifacio, dzielącego wyspę Sardynię od Korsyki, strzeżono ostro za pomocą kilku okrętów a to dla poparcia środków użytych przez ministra policji przeciw bandytom korsykańskim. Według najnowszych listów z wspomnianej wyspy okazał się środek ten wcale skutecznym. Bandyci przestraszeni czynnością milicyi okrętowej znikli zupełnie z południowej części Korsyki.

— Powoli wchodzi w obieg nowe, bardzo dogodne i pięknie wybite monety miedziane. Oprócz monety 10 centymowej, znajdującej się już od dawna w obiegu, widać teraz także pojedyncze centymy z popiersiem Cesarza, a wkrótce wyjdą z mennicy także monety dwu — i pięciocentymowe. (G. Pr.)

— Czytamy w *Moutorze*: „Jego Mość Cesarz Austrii nadał panu de la Cour, ambasadorowi w Konstantynopolu, który niedawno jeszcze piastował urząd pełnomocnego ministra Jego Mości Cesarza Francuzów u dworu wiedeńskiego, wielki krzyż ces. orderu Śtego Leopolda.“

— Minister wojny St. Arnaud zapadł powtórnie na jakąś nerwową słabość, którą ściągnął sobie przez zawczesne rozpoczęcie prac swoich.

— Pan Pritchard, znany z czynności swej misyonarz Metodystów i doradca królowy Pomary, przyjął, jak donosi *Patrie* wiarę katolicką i ofiarował swą pomoc misyonarzom katolickim.

(A. B. W. Z.)

(Instrukcja dla redaktora dziennika „Univers“.)

Paryż, 8. kwietnia. Dziennik *Univers* zawiera list biskupa z Montauban, dający radę jak postępować, ażeby przepisom X. Fioramonti zadość uczynić.

„Życzą sobie w Rzymie, — mówi Biskup — abyś Pan w tych rzeczach, względem których kościół się nie wynurzył dokładnie, wstępował w ducha tej myśli, która ze stanowiskiem Ojca świętego w kościele i z przynależną jego władzy godnością się zgadza. Zatem pozwala się zbijać przeciwne zdania, z jakimi inni w obec występować mogą; pomnąc że jeżeli są pozwolone, zgorszeniem byłoby z Pana strony wytoczyć coś coby mogło być wzięte za *labecula nominis praecellentium virorum aspersa*, jak to nazywa Msgr. Fioramonti, to jest za poniżenie znakomych osób. Wszystko to można łatwo uczynić bez ubliżenia sławie mężów, którzy acz inną drogą dążą do tej samej mety. Bardzo naturalna, że Panu niepodobna występować jako teolog i *ex professo* pisać dysertacye za niemi, nie byłoby-to stosownem ani dla gazety, ani dla osób świeckich; ale

Oprócz tego istnieje nateraz w Cesarstwie: 1269 urzędów ze stacją pocztową, 29 urzędów bez stacji pocztowej, 7 ekspedycyi ze stacją pocztową, 984 ekspedycyi bez stacji pocztowej i 75 stacji pocztowych (z przemianą koni) w ogóle 2364 zakładów pocztowych. W roku 1852 zaprowadzono nowych 23 urzędów ze stacją pocztową, następnie 98 ekspedycyi pocztowych, w ogóle 121 zakładów pocztowych. Natomiast uchylono: 18 urzędów ze stacją pocztową, następnie 19 ekspedycyi pocztowych, w ogóle 37 zakładów pocztowych. Przeto stan manipulujących urzędów pomnożył się w ogóle o 84, mianowicie o 5 urzędów i 79 ekspedycyi pocztowych. Pomnożenie to przypada głównie na Węgry i kraje im przyległe.

W służbie pocztowej jest teraz: 235 poczt konnych, 77 poczt z karyolkami, 940 poczt z posłańcem pieszym i jezdnym, 132 poczt z powozami pospiesznymi (Malle-Post) i 8 poczt ładunkowych, w ogóle 1392, a długość kursów pocztowych wynosi w ogóle 8720 mil. Z tej ogółowej długości mil przypada na poczty pospieszne (Malle-Posten) 2637²/₈ mil, na poczty ładunkowe 303⁵/₈ mil, na poczty karyolkami 437⁶/₈ mil, na poczty konne 2891⁶/₈ mil, a na poczty z posłańcami 2450¹/₈ mil.

W prowincjach Cesarstwa rosyjskiego, z wyjątkiem królestwa, wychodzi 156 dzienników, 110 w języku rosyjskim, 3 w angielskim, 8 we francuskim, 30 w niemieckim, 2 w polskim, 2 w liwońskim. Trzy dzienniki angielskie zajmują się wyłącznie handlem; dzienniki niemieckie oprócz tego traktują kwestye rolnicze, lekarskie i religijne.

Przeszłego roku zaczęli próbować w Węgrzech kulturę herbaty, i doświadczenia bardzo się nadały. Liść, jak powiadają, wyrównywa najlepszym rosyjskim. Mieszkańce już cieszą się węgierską herbatą.

wolno Panu przyjmować artykuły poważnej i uczonej treści, jaką biegły w swym zawodzie autor nadeszle.

Holandya.

(Przywrócenie hierarchii katolickiej.)

Haga, 7. kwietnia. Wychodzący w Amsterdamie dziennik „Tijd.“ oświadczył w dzisiejszych swych numerach przywrócenie katolickiej hierarchii w Holandyi, i dodaje następujące słowa: „Nie zaniedbujemy przy tej sposobności złożyć Jego Mości królowi Wilhelmowi III. naszych najserdeczniejszych hołdów. Nie chciał on, ażeby wielka część wiernych jego poddanych była pozbawiona właściwej sobie organizacyi kościelnej, podczas gdy wszystkie inne korporacye religijne odnoszą łaski z konstytucyjnego prawa.“ (Abbl. W. Z.)

Włochy.

(Przybycie księcia Guiche. — Papiery spadają. — Położenie ministeryum.)

Turyń, 9. kwietnia. Długo oczekiwany przybył nakoniec wczoraj książę Guiche ambasador francuski i wysiadł przy natłoku ludu w hotelu Tombetta; ale nieokazuje bynajmniej pośpiechu prezentowania się u dworu, co dowodzić zdaje się, że stan rzeczy piemontskich niekoniecznie odpowiada jednomyślności stosunków ze dworami mocarstw Europejskich i że łatwo Piemont odosobnionym pozostać może, jeżeli innych niepoweźmie widoków. Dlatego też spadły papiery o 50cent. a jutro może bardziej jeszcze spaść, bo pogłoski o zmianie ministeryum krążą, co wnoszą z przybycia p. Revel, upatrując w nim nowego zastępcę w ministeryum. (A. a. Z.)

Niemce.

(Zamiłowanie do życia klasztornego.)

Darmstadt, 4. kwietnia. „F. P. Ztg.“ pisze: W naszym mieście postrzegamy osobliwsze, jeszcze nigdy tu niewidziane zjawisko, to jest stanowcze zamiłowanie młodych dam z wyższych stanów tutejszej gminy katolickiej poświęcenia się klasztornemu życiu. I tak niedawno temu wstąpiła bardzo znakomita, utalentowana dama, panna B., posiadająca bardzo znaczny majątek, której bracia piastują tu i w Wiedniu wysokie urzędowe posady, z zastrogą trzechletniego nowicyatu, do zakonu sióstr miłosierdzia w Trier. Podobny krok przy piękności, młodym wieku i bogactwie, okazuje stanowczą siłę woli, ale oraz i religijne uniesienie. Mówią, że za jej przykładem pójdą inne damy. Oprócz tego otrzymał katolicki kościół nową kosztowną tuwalnię od Fryderyka księcia Hesyi w Paryżu, który ten kościół już obrazami świętych ozdobił. Temi dniami przygotowują do zawieszenia nowe dzwony, które w Frankenthal są lane i mają być bardzo głośne.

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 15. kwietnia.)

Medal austr. 5⁰/₁₀ 85¹/₂; 4¹/₂ 77³/₈. Akeye bank. 1543. Sardyskie — Hiszpańskie 43³/₈. Wiedeńskie 108⁷/₈. Losy z r. 1834 197. 1839 r. 134.

(Kurs giełdy berlińskiej z 15. kwietnia.)

Dobrowolna pożyczka 5⁰/₁₀ 101¹/₄ p. 4¹/₂ 0/10 z r. 1850 103¹/₄. 4¹/₂ 0/10 z r. 1852 103³/₈. Obligacye długu państwa 92⁷/₈. Akeye bank. 110 l. Pol. listy zastawne —; nowe 98¹/₂; Pol. 500 l. 92¹/₄; 300 l. —. Frydrychsдоры 13¹/₁₂. Inne złoto za 5 tal. 10¹/₁₂. Austr. banknoty. 93¹/₆.

W klinice głównego szpitalu wiedeńskiego udały się temi czasami dwie próby wstawienia nosów pod kierunkiem profesora Dumreicher.

Nowy sposób suszenia lnu i konopi pod sprawą c. k. radcy p. Reuttera w Wiedniu obiecuje wiele. Próby odbyte w pałacu księcia Metternicha „am Rennweg“ poszły jak najpomyślniej, a przyczynieniu się księcia zawdzięczać będzie industria wielkie dobrodziejstwo.

Nagle mrozy i śniegi na Szląsku dały w Mitterwalde powód do szczególniejszego stowarzyszenia. Z głodu i zimna padł pomorek na skowronki, padają tysiącami. Litościwi ludzie zbierają setkami tych gości przedwczesnych, tulą, żywią, ażeby za pogodą powypuszczają zdrowo na wolność.

— Pracują teraz bardzo pilnie i skrzętnie około *krzysztalowego pałacu w Paryżu* na polach elizejskich. Gmach ten mierzy w szerz 324 stóp, wzdłuż 700 stóp, a 105 stóp wysoki, zczem takiej jest wysokości jak sklepienie nawy kościoła Notre-Dame. Mury zewnętrzne pałacu wzniesione być mają z kamienia ciosowego w kształcie rotundy o 360 arkadach i sześciu wielkich pawilonach pobocznych. Głównych wnijsć do pałacu będzie 4, w pawilonach zaś będą wnijscia poboczne. Główny front wychodzi na pola elizejskie. Pokrycie dachu ma być z cynku, całe zaś wiązanie z żelaza. Wszystkie światło padać będzie z góry. Ozdoby architektoniczne budowy zewnętrznej będą nadzwyczaj sute i wytworne, a urządzenia wewnętrzne jak najbogatsze i najgustowniejsze. Słowem, stanąć ma gmach w Paryżu najokazalszy i najpiękniejszy ze wszystkich, a całe zabudowanie zajmie 1,043.760 stóp kwadratowych.

Turcja.

(Stan rzeczy w Turcyi. — Układy z Rosyą.)

Konstantynopol, 4. kwietnia. Ponieważ dotychczas ani król. angielski ambasador lord Stratford Redcliff ani nowo-mianowany ambasador francuski p. Delacour jeszcze nieprzybyli do Konstantynopola, przeto układy toczące się między Portą a nadzwyczajnym ces. rosyjskim pełnomocnikiem księciem Menżykowem wprawdzie niedożnały żadnej przerwy, ale niedoszły jeszcze do stanowczego kresu. Podczas gdy wszyscy dobrze zawiadomieni słuszną mają o-
tuchę, że mądrość wszystkich interesowanych gabinetów zagranicznych i samego Dywanu zdoła załatwić zachodzące nieporozumienia w drodze dyplomatycznej i tym sposobem zachowa Europie pożądany od wszystkich pokój: obiegają liczne, po części sprzeczne pogłoski o żądaniach, które książę Menżykoff w najnowszych czasach przedłożyć miał rządowi tureckiemu. Przedewszystkiem należy zrobić uwagę, że równie Porta jak i cesarsko-rosyjskie poselstwo dotychczas ściśle zachowały dyplomatyczną tajemnicę o toczących się układach. W taki sposób znajdują wiary w publiczności ci, których ulubionem zatrudnieniem jest roznosić po kawiarniach nowiny i domysły. Charakterystyczne są następujące najświeższe pogłoski tu-
tejsze, które podajemy dla ciekawości, nieręcząc bynajmniej za ich prawdziwość. Słychać że grecki patriarchy w Konstantynopolu mianowany być ma na całe życie, a w sprawach kościelnych zawisłym będzie tylko od dyrygującego św. Synodu w Petersburgu; na wypadek gdyby w księstwach naddunajskich zaszły niepokoje, domaga się Rosya inicjatywy w przytłumieniu rozruchów itp. Pogłoski tego rodzaju powstały zapewne głównie ztąd, że Porta w ostatnich czasach wydała niektóre rozporządzenia względem uzbrojeń; uzbrojono flotę i twierdze krajowe; powołano część landwery, co jednak niewiele znaczy, gdyż cała landwera (zwana Redif) wynosi 70 do 80.000 ludzi; słychać także, że spodziewane są z zagranicy nowe transporty broni. Ale każdemu wiadomo, że z miernych uzbrojeń nigdy wnie-
sienie niemożna o grożącym niebezpieczeństwie wojny. — Z Grecyą zaszło także małe nieporozumienie; Porta zażądała od gabinetu ateńskiego zwrotu trzech wsi położonych w eparchyi Karpanis; odnośna nota turecka odeszła już dość dawno, a dotychczas niema jeszcze odpowiedzi. Słychać tylko, że Grecy wysłali świeże wojska do prowincyi północnych, a mianowicie wzmocnili załogę w Lamia. (L. k. a.)

Azja.

(Handel opium nie ustaje. — Manifest ces. w sprawie buntowniczej)

Dziennik „North China Herald“ zawiera z Pekingskiej nadwornej gazety cesarski dekret, obwieszczający, że cenzor Shang-Wei wykazał bezskuteczność zbyt surowych praw przeciw zaprowadzeniu opium, a zaproponował najprzód złagodzenie kar cielesnych, a powtórne podwyższenie kar pieniężnych. Cesarz polecił w tym samym dekreście najznakomitszym urzędnikom i dygnitarzom państwa przedłożyć mu w tej mierze stosowne propozycje. Nie upatrują w tem rozporządzeniu dzienniki ani prawdy ani pożytku i mienia, że to wtedy-by tylko dało się przeprowadzić, gdyby zmuszono okręta z opium, zawijać wyłącznie tylko w pięciu dla Europejczyków otwartych portach, lecz to by tylko za przyczynieniem się europejskich mocarstw skutecznie można.

Wiadomości z Shang-hai o rewolucyi nie są pomyslane dla rządu; cesarski dekret wyraża się w następujący sposób w tym względzie:

„Już upłynęło niemal dwa lata, jak wojsko nasze wyruszyło w pole. Cierpiące okręgi prowincyi Kwan-si dotychczas nie mogą przyjsć do siebie; Human obrócony w perzynę; duch buntu ogarnął także Wu-szang i Hau-Yang; odpadłe dystrykta stratomano, a chociaż miasta Kuni-lin i Shang-Sza zostały ocalone, jednak bardzo wiele ucierpieli moi poddani, których popłoch rozpedził z domu.

Z tych powodów złożony został z urzędu swego Sii i jeszcze dwóch innych jenerałów, bo dopuścili, że się miasto Yoh-Szan w ręce buntowników dostało; wojsko zostaje jednak pod rozkazami Sii. Wu-szang zajęli buntownicy.“

Doniesienia z ostatniej poczty.

Londyn, 16. kwietnia. (Dep. Tel.) Bil emancypacji Żydów po raz trzeci odczytano i większością 58 głosów przyjęto. Gibsona propozycje względem gazet izba niższa niepozwoliła ministerstwu odroczyć, i pierwszy jego wniosek: znieść „podatek insercyjny“ przyjęła większością 31 głosów, a dwa inne odrzuciła.

Paryż, 16. kwietnia. (Dep. tel.) W wczorajszych wyrokach na Journalistów niema wzmianki o tajemnym stowarzyszeniu.

Marsylia, 16. kwietnia. (Dep. tel.) Przybyli do Konstantynopola: Stratford d. 4. a Delacour d. 6. kwietnia. Stratford nazajutrz po przybyciu zawezwał wszystkich rodaków i dał im zapewnienie pokoju. Menżykowa poselstwo zawsze jeszcze dyplomatom tajemnicą; uzbrojenia nie ustały. Flota francuska na kotwicy w Salaminie, angielska w Malcie.

Madryt, 14. kwietnia. (Dep. tel.) Prezydentem gabinetu: minister wojny *Lersundi*, spraw zewnętrznych: *Ayllon*; poseł w Wiedniu; sprawiedliwości: *Govantes*; finansów: *Bermudes Castro*; spraw wewnętrznych: *Egana*; marynarki: *Doval*.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Stanisławowskim.)

Stanisławów, 6. kwietnia. Według doniesień handlowych podajemy ceny przeciętne zboża i innych foraliów, jakie były w *marcu* na targach w Stanisławowie, Haliczu, Buczacu, Manasterzyskach i Tłumaczu: korzec pszenicy 6r.40k.—7r.48k.—6r.—6r.24k.—6r.; żyta 5r.50k.—5r.12k.—4r.24k.—5r.6k.—4r.36k.; jęczmienia 4r.33k.—4r.48k.—3r.36k.—4r.—4r.; owsa 2r.29k.—2r.—2r.24k.—2r.36k.—2r.; bieżki 4r.24k.—0—4r.12k.—3r.36k.—4r.; kukurudzy 4r.48k.—4r.48k.—4r.24k.—4r.58k.—3r.36k.; kartofli 3r.12k.—0—0—2r.—2r. Cetnar siana 1r.3k.—36k.—1r.20k.—1r.—40k., wełny tylko w Stanisławowie 30r. Sąg drzewa twardego 6r.—4r.30k.—5r.—6r.—10r., miękkiego 4r.—3r.12k.—4r.—4r.—8r. Funt mięsa wołowego wszędzie po 4k. Garniec okowity 1r.36k.—1r.36k.—1r.25k.—1r.4k.—1r. mon. konw.

(Targ Olomuniecki na woły.)

Olomunieć, 13. kwietnia. Na dzisiejszy targ przypędzono 227 wołów, a mianowicie Sam. Muschel z Nozdrzca 58, Hersch Felder z Rymanowa 44 i w mniejszych stadach 125 sztuk. Gatunek bydlę był tą razą lepszy jak zeszłego tygodnia, znajdowało się także na targowicy cokolwiek bydlę tuczne ze stajen morawskich. Kupców nie brakowało, byli także tacy, którzy dla Berna i Wiednia zwykle kupują; — sprzedaż szła żywo, chociaż ceny nie pospadały. Kilka partyi odeszło przez Prerau na sprzedaż do Wiednia. — Na przyszły tydzień spodziewamy się do 400 sztuk bydlę galicyjskiego.

Kurs lwowski.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski m. k.	5	1	5	5
Dukat cesarski „ „	5	6	5	9
Półimperyal zł. rosyjski „ „	8	48	8	51
Rubel srebrny rosyjski „ „	1	42½	1	43½
Talar pruski „ „	1	35	1	37
Polski kurant i pięciozłotówka „ „	1	17	1	18
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr. „ „	91	36	91	50

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

	Dnia 20. kwietnia 1853.	
	złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po m. k.	91	50
Przedano „ „ 100 pa „ „	—	—
Dawano „ „ za 100 „ „	—	—
Żądano „ „ za 100 „ „	—	—

(Kurs wekslowy wiedeński z 20. kwietnia.)

Amsterdam l. 2. m. — Augsburg 109¾ l. uso. Frankfurt 109¼ l. 2. m. Genua — p. 2. m. Hamburg 162¼ l. 2. m. Liworna 110¼ p. 2. m. Londyn 10.50. l. 3. m. Medyolan 109¾. Marsylia 130 l. Paryż 130 l. Bukareszt — Konstantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5¼ lit. A. —. lit. B. —. Pożyczka z roku 1852 947/16. Lomb. 102. Oblig. indemn. —.

(Kurs pieniężny na giełdzie wied. d. 18. kwietnia o pół do 2. popołudniu.)
Ces. dukatów stoplowanych agio 14¼. Ces. dukatów obrączkowych agio 13¾. Ros. imperyały 8.56. Srebra agio 9¼, gotówka.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 20. kwietnia.

Hr. Karnicki Feliks. z Rogużna. — P. Sommer Jan. c. k. kom. obwod., z Żółkwi.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 20. kwietnia.

Książę Windischgrätz Józef, c. k. rotmistrz do Brzeżan. — Hr. Krasicki Edward, do Liska. — Hr. Kalinowski Władysław, do Bakowice. — JW. na Goraju Korczak Gorajski do Krakowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 20. kwietnia.

Pora	Barometr w mierze wied. sprowadzony do 0° Reaun.	Stopień ciepła według Reaun.	Sredni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zran.	27 9 73	— 2,5°	+ 5°	południowy	pogoda
9 god. pop.	27 9 40	+ 5°	— 4,5°	północ.-zach.	poch. i ☉
10 god. wie.	27 9 16	0 0		„	„

T E A T R.

Dzisiaj: Przed. niem.: „Frau Schmidt,“ potem: „Styryjski taniec narodowy“ wykonany przez panią i pana *Brue*, następnie: „Ein Zimmer mit zwei Betten,“ zakończy balet: „Die Weiberkur oder der Korbmacher i Krakowska Mazurka.“

Jutro: Komedya polska: „Stary Mąż.“

W niedziele: Na dochód J. Panny Józefiny Radzyńskiej przedstawiony będzie dramat w 4 aktach z francuskiego PP. *Anicet Bourgeois i Demery* pod tytułem: „Więzienie sirotki Kaspary.“